

בבית הדין הצבאי לערעורים

בפני :

אלוף דורון פיילס - הנשיא

אל"ם אורלי מרקמן - שופטת

אל"ם עמי פלד - שופט

בעניין :

ח/XXX טור' מ' כ' – המערער (ע"י ב"כ, עו"ד חיים שטיינברגר)

נגד

התובע הצבאי הראשי – המשיב (ע"י ב"כ, רס"ן מתן פורשט ; סגן שחף חיטמן)

ערעור על פסק דין של בית הדין הצבאי המחוזי במחוז שיפוטי זרוע היבשה שניתן בתיק ז"י (מחוזי) 283/15 (אל"ם נועה זומר – הנשיאה ; רס"ן ודים קוטיין – שופט ; רס"ן חנן בוחבוט – שופט) ביום 20.4.2016. הערעור (חומרת העונש) נדחה.

פסק דין

רקע

1. המערער, טוראי מ' כ', הורשע על סמך הודאתו בבית-הדין המחוזי, בשלוש עבירות של סחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

בעקבות הרשעתו הטיל עליו בית-הדין קמא הנכבד, במסגרת הסדר טיעון, עונש של עשרים ושניים (22) חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשי מאסר מותנה וקנס בסך 10,000 ש"ח לטובת קרן החילוט. כן, הוטלו על המערער עשרה (10) חודשי פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה בפועל, החל מתום ריצוי עונש המאסר בפועל. המערער לא השלים עם רכיב הפסילה בפועל ומכאן הערעור שלפנינו.

ההליכים בבית הדין המחוזי

2. המערער נתן את הדין בגין מעורבותו בשלוש עסקאות סמוכות למכירת סם מסוכן מסוג קנאביס לסוכן של מצ"ח. במהלך העסקה הראשונה מכר המערער לסוכן סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל נטו של 97.67 גרם, בתמורה ל-4,000 ש"ח. בהמשך, מכר המערער לסוכן 94.62 גרם של קנאביס, בתמורה לסכום של 3,950 ש"ח, וזמן קצר לאחר מכן, מכר המערער לסוכן 484.57 גרם נטו של סם מסוכן מסוג קנאביס. באותו מועד העביר הסוכן לידי המערער סכום של 5,900 ש"ח, כחלק מן התמורה המלאה שסוכמה (3,750 ש"ח עבור כל 100 גרם קנאביס). מייד לאחר מכן, נעצר המערער. הוסכם, כי המערער לא הפיק רווח כתוצאה מן העסקאות.

3. בחקירתו הראשונה אישר המערער באופן חלקי את מעורבותו בעסקאות ובהמשך שמר על זכות השתיקה. בבית הדין, בדברו האחרון לעונש, הביע המערער חרטה והדגיש כי רישיונות הנהיגה חשובים עבורו וכי הוא מתעתד לעבוד בשליחויות, על מנת לשלם את הקנס שהוטל עליו.

4. המערער התגייס לצה"ל בחודש יולי 2013 ושירת בתפקיד כללי. ההגנה הציגה במסגרת הראיות חוות דעת חיובית מן העמותה למען הקשיש, שם התנדב במהלך שירותו הצבאי. עוד נמסר, כי אין בעברו של המערער הרשעות בפלילים.

5. הצדדים עתרו במשותף לפני בית הדין קמא, להשית על המשיב את העונשים כמפורט לעיל, אך היו חלוקים בכל הנוגע לרכיב הפסילה בפועל של רישיון הנהיגה. בעניין זה עתרה התביעה לפסילה ממושכת, בת חודשים ארוכים, לצורכי הרתעה ואף על מנת לאזן את התמהיל העונשי, בהתחשב במשכו של המאסר בפועל. ההגנה מנגד, עתרה להסתפק בפסילה מותנית והדגישה כי המערער לא הורשע בעבירות של שימוש בסם מסוכן. נטען, כי נוכח משכו של משך המאסר בפועל וצורכי שיקום, מן הראוי להימנע מהטלת פסילה בפועל.

6. בית הדין קמא הנכבד עמד בהרחבה על שיקולי הענישה במקרה דנן ולאחר שפסק לכבד את עתירתם המשותפת של הצדדים לעונש, מצא, כי בכל הנוגע לרכיב הפסילה, משיקולים של הלימה והרתעה, בהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת ואף בנסיבות ביצוע העבירות, יש לקבוע מתחם עונש הולם בין שמונה (8) לארבעה עשר (14) חודשי פסילה בפועל. בתוך מתחם העונש ההולם, ראה בית הדין קמא הנכבד להתחשב בנטילת האחריות למעשים, בעברו התקין של המערער ואף בפגיעה המסוימת ביכולתו לעבוד. לאחר בחינת השיקולים השונים, נפסק כי רכיב הפסילה בפועל יעמוד, כאמור, על עשרה חודשים.

טיעוני הצדדים בערעור

7. ב"כ המערער, עו"ד שטיינברגר, עתר להתערב בגזר דינו של בית הדין קמא ולהימנע מפסילה בפועל. לחלופין, עתר הסנגור לסייג את הפסילה, כך שלא תחול על רישיון נהיגה בקטנוע, מה שיאפשר למערער לעסוק בשליחויות לאחר תום ריצוי עונש המאסר בפועל. הוטעם, כי אין במקרה דנן שיקול מניעתי להטלת פסילה בפועל, משהמערער לא הורשע בשימוש בסם וכי מטעמים של שיקום, נוכח משך המאסר בפועל, ראוי להקל על המערער כך שיוכל להתפרנס ולשלם את הקנס באמצעות נהיגה בקטנוע.

8. מנגד, סברה התביעה הצבאית, כי תמהיל הענישה שהוטל על המערער מאוזן והולם את שיקולי הענישה המקובלים, וכי אין מקום להתערב בו. ב"כ התביעה הפנתה אותנו לשורה של פסקי דין מאת בית המשפט העליון ובית הדין הצבאי לערעורים, שבהם, במקרים דומים, ניתנו עונשים, הכוללים רכיב של פסילה בפועל למשך חודשים ארוכים.

דיון והכרעה

9. הלכה פסוקה היא כי עונש הפסילה של רישיונות נהיגה בעבירות סמים אינו מותנה דווקא בזיקה ישירה בין מעשה העבירה לנהיגה ברכב, ותכליתו אף הלימה או הרתעה. יפים לכאן דבריו של בית המשפט העליון, אשר פסק לאמור:

"ונקבע כי מטרת העיצום, מלבד היסוד המניעתי שבו, כולל גם היבטים עונשיים, כמו: גמול, הרתעה ושיקום. משכך, על אף שהשיקול המניעתי נכלל בשיקוליו של בית המשפט בבואו להשית עונש זה - אין בכך כדי לומר שזהו תמיד השיקול הדומיננטי ... וממילא לשם שלילת הרישיון אין בהכרח צורך בקשר ישיר בין העבירה לבין הרכב או הנהיגה" (ע"פ 4201/13 **עבד אל רחמן נ' מדינת ישראל** (29.5.2014)).

10. עיון בפסיקה מעלה, כי בתי המשפט נוהגים, לא פעם, להטיל רכיב של פסילה בגין עבירות של סחר בסמים, כחלק מתמהיל הענישה ומטעמים של גמול והרתעה (ראו למשל: רע"פ 4144/15 **אבו לטיף נ' מדינת ישראל** (16.6.2015); רע"פ 4880/14 **עבד אלהאדי נ' מדינת ישראל** (16.7.2014); רע"פ 3627/13 **שדה נ' מדינת ישראל** (22.5.2013); וע' 17,18/14 **סמל אבו זהרי נ' התובע הצבאי הראשי** (2015)).

11. בית הדין קמא הנכבד ניתח לעומק את מדיניות הענישה הנוהגת וסקר בהרחבה את פסקי הדין הנוגעים בעניין. את מתחם העונש ההולם קבע בית הדין בהתאם, תוך שהוא מתחשב בתמהיל הענישה ובנסיבות המקרה דנן. בתוך מתחם העונש ההולם

מצא בית הדין קמא להעמיד את משכו של עונש הפסילה בספו התחתון של המתחם, ונתן משקל לקולה לנסיבותיו של המערער.

12. בחינת מכלול שיקולי הענישה ויישומם בנסיבות המקרה מעלה, כי בית הדין קמא הנכבד איזן כדבעי בין שיקולי הענישה השונים ואין מקום להתערב במתחם העונש ההולם ואף לא בתמהיל הענישה שנקבע.

13. מטעמים אלה אף אין לקבל את עתירתו החלופית של המערער לסייג את הפסילה, כך שלא תחול על רישיון לנהיגת רכב דו גלגלי.

14. סוף דבר, ערעור ההגנה נדחה.

ניתן והודע היום, א' באלול התשע"ו, 4 בספטמבר 2016, בפומבי ובמעמד הצדדים.

	שופט	שופטת	הנשיא
למקור	נאמן	העתק	_____ חתימת המגיה:
מכני	קורל	סגן	
הדין	בית	קצינת	_____ תאריך: